

UJVIDÉKI HIRLAP

Az ujvidéki nemzeti munkapárt hivatalos közlönye.

Medjelenik minden csütörtökön és vasárnap.

AKIT AZ ISTEN Élelmiszer ellátásunk.

meg akar verni, azt elsősorban is vaksággal bünteti meg. Legkeletánsabb példáját szolgáltatja ennek az olasz, ki örökös hazudozásával s álnokoskodásával valóban rászolgált sorsára. Az ántánt csábításai következtében elvesztette látóképességét az egész talián náció, kezdve a királytól le az utolsó lazzaroniig. A fényes ígéretek mellé gurult egy csomó pénz is, mitől a borraivalókhöz szokott nép elvakult és gyalázatosan hátba támadta szövetségeseit, akiknek e háboru kitörésekor királyi szóval fogadott semlegeséget. Nem tudunk példát a világtörténelemben, amikor egy ilyen gyáva, hitszegő, hitvány népség hasonló cselekedettel boldogulást biztosított volna a saját részére. Nem is lehet ilyen példa, mert Isten és emberek előtt egyaránt lenézett és gyűlölt az, aki ünnepélyesen tett fogadását, adott szavát megszegi. Teljes haderejével támadott réánk négy hónappal ezelőtt is egy tapodtat sem tud előbbre lépni. Ott van, ahol először sütötte ránk puskáját s mintha csak ígézet alatt állana, mintha megfogamzott volna fölötte az az átok, mely minden hitszegőt nyomában kísér. És ennek az átoknak sulya alatt újabb és újabb örületekkel tetézi nyomorát ez az orgyilkos banda. Barailai miniszter, akit csak szája és gyomra juttatott az ántánt főbencének, Salandrának büns kabinetjébe, a legutóbbi minisztertanácsban jelentést terjesztett elő az ujonnan elfoglalt országok részére hozandó törvényekről. Kell-e ennél nagyobb örület? Egy „elfoglalt” országa volt a gyáva taliánnak: Tripolisz, onnan is kikergették s mikor már legjobban szorul a csizmája, akkor nagyképüsködik ez az ingyenélő ilyen előterjesztéssel. A Balkánnál tányéros a megrettent ántánt és diplomáciai munkája állandóan csődöt mondott, seregeink az ellenség reményét, az orosz kolosszust a földre teperték s az a szegény ember most spekulál, milyen törvényeket kell életbe léptetni a „meghódított” országokban! Hát nem az Isten büntetése ez, nem nevelés ez az egész világháboru előtt e hőbort? Gyártson csak törvényeket a koldus talián, még jó szolgálatakat tehet ezzel — nekünk, akik, Istennek hála, dicsekedhetünk „elfoglalt” országokkal.

Városunk élelmiszer ellátásának kérdése katasztrófával fenyeget. Nemcsak, hogy indokolatlanul halledt a magas árakat fizetünk, hanem drága pénzért alig, hogy kapunk valamit. Főzélék piacunk még úgy a hogy tengődik. Az árak ugyan itt is 200—500 %-al nagyobbak mint rendes körülmények között, (pl. 1 kg. savanyu káposzta ára a viszonyokhoz képest 8—16 fillér szokott lenni, ma 80 fillért kérnek érte. Nagybari ára ma is csak 32 fillér), de legalább kapni valamit. Hus ellátásunk azonban a vége felé közeledik. Ma marhahúst enni csakis a legvagyonosabb osztály engedheti meg magának, 10—14 napra szárnyas beszerzése pedig a teljes lehetetlenségek közé tartozik.

A sertésus s az ezzel kapcsolatos zsirellátás terén történi némi, habár távolról sem elegendő intézkedés, hogy e cíkkel ideig, óráig ellegyünk látva. De hogy mikép leszünk a télen, annak csak a jó Isten a megmondhatója.

Városunk érdemes vezetői mindent elkövetnek a mi hatalmukban áll, hogy segítsenek. Szem- és fültanui vagyunk a polgármester állandó tárgyalásainak s fázadosainak s a főkapitány éjtnapot nem kimélő utazásainak s munkájának. Többet tenni nincs módjukban. Hogy mégis csak részletsikert tudnak elérni, ennek oka az egész országot érintő háborus állapoton kívül Ujvidék speciális helyzetében leli okát. A hadi operációs terület közvetlen közelsége oka ugyanis annak, hogy nem csak Ujvidék város közönségének ellátásáról kell nekik gondoskodni, hanem az operáló csapatok szükségletei is — részben a mi közönségünk útján közvetve részben a csapatok által való vásárlás tolytan — közvetlen a mi piacunkat terhelik.

A mai helyzetben ugyancsak rajtuk kívül álló ok a városi pénzügyi helyzet. A beszerzéshez pénz kell és pedig sok pénz, a mi nincs — a hitel pedig már kimerült. Ép az előbb emleltetett ok, vagyis a hadi operációs terület közelsége teljesen indokoltá

tenné, hogy az államkormányzat pénzügyileg segítségünkre jöjjön. Örülnünk kell, ha saját polgárainkról tudunk gondoskodni, arról hogy a jelen viszonyok között a fokozott élelmiszer beszerzési igényeknek a város pénztára saját erejéből eleget tehessen, kizárt dolog. Nem tudom történt-e valami ebben az irányban, de akár igen, akár nem; addig is, míg ez a segítség megérkezik, vagy a város vezetősége hiteligényeinek kielégítésére más uton gondoskodik a város tehetősebb polgárainak magának kell városunk támogatására sietni.

A támogatást, hogy mikép képelem ezt közreadni tulajdonképpen eme cikkem célja.

A rendes viszonyok között tölire való előrelátó gondoskodás, a katonai parancsnokság 180 napos élelmiszer beszerző intézkedése, valamint az előbb vázolt fenyegető élelmiszerhiány, kötelességünk teszi, hogy mindenki, a ki anyagilag képes rá, eltartható és konzerválható szükségleteit beszerezze. Nyilvánvaló és nem szorúl bizonyításra, hogy jelen viszonyaink között e kötelességünknek csak úgy teherelhetünk meg, ha a hatóság ebben segítségünkre siet. Ehhez pénz kell, ami azonban a hatóságnak nincs. Logika tehát, hogy mindazok, akiknek van és akiknek az élelmiszer kell, adjunk neki, illetve a beszerzéshez előlegezzük. Ezzel az előlegezéssel nem tettünk egyebet, mint magunkról gondoskodtunk és tisztán magánérdekeinket istápoltuk. Közvetve azonban a közérdeket is szolgáljuk, mert a városi hatóságok rendelkezésére álló tőkét, hitelt és a már bevásárolt élelmicikkeket mentesítjük az arra nem szoruló igényektől és képpés teszük arra, hogy szegényebb polgártársaink javára, tisztán és kizárólag nemes emberbaráti és közérdekű célok rendelkezésére szolgáljon. Ez könnyen megvalósítható, az egész csak technika kérdése.

Nem óhajtók ezuttal a kérdés minden fázisával foglalkozni, egy példával azonban mégis illusztrálni javaslatomat. A beszerzési szükséglet egyik legfontosabb cikke a sertés, illetve ennek termékei: a friss és konzervált hus,

zsir stb. Már most egy gyűjtőhelyen mindenki bejelenti hány darab és kilógramos sertésre van szüksége és kb. mikorra, és egyben a gyűjtőhelyen mindjárt befizeti a város által megállapítandó átlag árt. Nem szükséges, hogy ez okvetlen a végleges ár legyen. Ennek megállapítása rá ér a végleges elszámolásig, vagyis a lezállításkor. A lezállítás a gyűjtőhelyen történik. Ilyen gyűjtőhelyül feljárnom a vezetésem alatt álló intézetet. A gyűjtőhely a begyűlt pénz a város rendelkezésére bocsájtja és ha csak 300 ilyen jelentkező akad, a hatóságnak ilyenkép rendelkezésére álló összeg százazekre rug. Megjegyzem, hogy magán diskurzus során az eszmének hire terjedvén, a vezetésemre bizott intézetnél már is számosan jelentkeztek szükségleteik ily módon való beszerzésére. Köztük igen sokan állami tisztviselők is, kiknek ily módon lehetővé válik, hogy a kormány által részükre folyósítandó élelmiszer beszerzési előleget igénybe vehessék. Az ily célra lekötött előleg biztosítása mellett, illetve olyanok helyett, kik a vételárat csak részben előlegezik, a többit átvételkor fizetik, a fedezet teljes lévén az intézetet a teljes vételárat csekély kamat és a kezelési készkiadások megtérése ellenében szívesen előlegezi. A vázolt tervezet a sertés beszerzésére vonatkozik, ép így alkalmazható azonban ía, szén, (szakemberek állítják, hogy november, december hóban nem lesz fa Ujvidéken) és bármely a városi hatóság által vásárolható tömegcikk beszerzésére.

Végtelenül örülnék, ha e cikkemben vázolt javaslatommal a köz, illetve polgártársaim hasznára lehetnék.

Hajós Miksa
az Ujvidéki Népbank igazgatója.

Telefondijak, mint jótékony célú adományok.

Levél érkezett ma hozzánk, amely érdekes ötlettel szolgál. A telefonbérlek azon telefondijait, amelyeket fölük annak dacára, hogy a telefont módjukban nincs használni, — beszednek, ez ötlet

szert fordítsák jótékony célra. Az erre vonatkozó sorok különben így festenek:

Igen tisztelt szerkesztő ur!

Nagyon kérem, miszerint következő indítványomat b. lapjába felvenni és alkalmas helyen közzétenni méltóztatásuk.

Immár két hete hogy a távbemlét igénybe nem vehettük, következtetésképen, a posta- és táviridagazgatóság — jogilag — nem követelheti azt, hogy mi — távbeszélő előfizetők — az egész havi díjat megfizessük.

Eppen aktuális a felsőmagyarországi lerombolt községek felépítése és ezért azzal az indítvánnyal hívom fel a távbeszélő előfizetőket, hogy bár jogilag nem vagyunk kötelesek az egész havi távbeszélő díjat megfizetni, azt még is fizessük meg, de avval a kikötéssel, hogy a jogtalan beszedett havi díjakból a megfelelő összeg fentebb említett célra fordíttassék. Ezzel az állam nem károsodik, mert amit a révén, de csak látszólag veszít, azt a vámon behajtja.

Teljes tisztelettel
egy érdekelt fél.

A telefonbéri levélét leadtuk. Ajánljuk egyben az indítványt az ujvidéki postafőnökség figyelmébe, amelynek vezetője kétségkívül meg fogja találni a módját annak, hogy a telefonbériők érdekei, a jótékony cél és a jelen körülmények között kedvező megoldás jöjjön létre.

Csak Ujvidéken hat fillér a kifli ára.

Ujvidék élmezőnye, amióta a háború elsölygja eldördült, gondot ad az illetékeseknek. Nem minthogyha bajos lenne ebben a gazdag városban módját ejteni annak, hogy az igények a legteljesebb mértékben kielégíttessenek, hanem mert annyi visszaélésnek kellett elejét venni, hogy az aprólékos részletek bizony figyelmén kívüli maradtak. Ilyenről szól az alábbi panaszos hangú irás is.

Igen tisztelt Szerkesztő ur!

Tisztelettel kérem, miszerint az alábbi felszólalásnak b. lapjában helyt adni méltóztatásuk:

Minden indokolt áremelkedést, akár akarjuk, akár nem, lemondással kell, hogy elfogadjunk, mert ugysem segíthetünk rajta, de amikor közéleti cikkben áruzsorát veszünk észre, azt hallgatólag nem tűrhetjük.

Aki az utolsó két hónapban székesfővárosunkban járt, tapasztalhatja, hogy ott a zsemlyének, kiflinek négy fillér darabja, de Szegeden és Temesváron sem adják drágábban.

Kis számítással rájöhettünk arra, hogy a mostani buzaár mellett megtalálja a pékiparos

számadását, de még haszna is marad.

Kérdezem, vajjon miért kell Ujvidéken ilyen nagy fogyasztású közéleti cikkeknek éppen 50 százalékkal drágábbnak lenni és nem volna-e helyén, ha a hatóság figyelmé erre a körülményre is kiterjedne?

Teljes tisztelettel:
Egy előfizetője.

A panaszos sorok a zsemle meg a kifli ára ellen kelnek ki. És tényleg Ujvidéken ma drágább a a kifli meg a zsemle, mint bárhol az országban. Hát már most vagy a kifli árát kell leszállítani, vagy a kifli nagyságát növelni. Mert ha az árleszállítás a kifli mostani nagyságának rovására megy, akkor jó lesz a kávéházaknak üvegburra alá tenni a péksüteményeket, nehogy a szél elhordja . . .

Veszedelemes szélhámos Ujvidéken.

Két-három hete egy nagvobbstilű szélhámos garázdálkodik Ujvidéken. Végigjárja a fűszer üzleteket s különböző címek alatt 20—200 koronákat csal ki a hiszékeny kereskedőktől.

Itteni manővrozását azzal kezdte, hogy körülbelül két hét tel elerőzt beállított *Szattler* Sándorné fűszernagykereskedőhöz s előadta, hogy neki nagy megrendelése vannak az egyes Etappenkommandóktól s ennek alapján azoknak mindenféle szükségességet árul el tud adni. Jelenleg éppen 20 métermáza kocsikenőcsre van szüksége az X Etappenkommando számára és amennyiben a cég neki megfelelő jutalékot biztosít, ő hajlandó az üzletet közvetíteni. *Szattler* némi jutalékot ajánlott fel métermázánként. „Közvetítő” ezután elment s nemsokára azzal jön vissza, hogy a dolog rendben van, sikerült a kocsikenőcsöt 70 K per mm. eladnia, egyben azonban 20 kor. előleget is kért hogy mint ő mondta „legyen estére vacsorám és éjjeli szállásom”. Mikor az előleget megkapta, szépen elment, hogy soha többé vissza ne jöjjön.

De nemesak kocsikenőccsel hazalát a „megbizott”, hanem tűzfával és cukorral is. Waggon-számba adta el a tűzfát, sőt száldirozott számlát is prezentált rögtön a kereskedőknek, melyre *Szattler* Jenő aláírását hamisította. A cukrot sokkal olcsóbban ajánlotta a kereskedőknek, mint a milyen annak a mai beszerzési ára. természetesen, hogy mindenütt rendeltek tőle. Ahol nem szolgált rögtön számlával, ott

előlegeket vett fel. Ily módon rövid idő alatt szép összeggel károsította meg a kereskedőket. A szélhámosság végre is úgy sült ki, hogy a kereskedők a *Szattler* cégtől követelni kezdték a megrendelt áruikat, ki kijelentette, hogy ő senkinek megbízást vagy felhatalmazást nem adott áruk eladására, tehát csakis egy szélhámosról lehet szó.

A károsult kereskedők megtették az ismeretlen szélhámos ellen a feljelentést, ki ellen a rendőrség széleskörű nyomozást indított.

Ismét a frontra kerül a már egyszer megsíratott színész.

Még a télen megírta az *Ujvidéki Hirlap*, hogy *Inke* Rezső a szabadkai színház volt tagja a harcúterén súlyos bajnak esett áldozatul. *Inke* Rezső, aki két évvel ezelőtt az újvidéki színházban volt tagja és általában jó nevű a vidéken, mikor a háború kitört a miskolci színház színpadán aratta sikereit. Miskolcra ment ezredéhez, amellyel azonnal a harcúterébe került. Hónapokon át küzdött Galiciában s onnan került súlyos idegbajjal kórházba, ahol sokáig fektült. Neves orvosok kezelték úgy, hogy tavasz felé már javult állapota s különösen halló és beszélni idegei kezdtek rendbe jönni.

Azóta nem hallottunk hírt róla. Budapestről azonban ma azt írják az *Ujvidéki Hirlap*nak, hogy *Inke* Rezső jelenleg a központi hadosztály táviró tanfolyamán van s hogy a volt újvidéki színész már teljesen jól hall és beszél. A táviró tanfolyamon szorgalmasan tanulja a Morse jeleket s néhány hét múlva ismét a frontra kerül.

HIREK FERNBACH ANTALNÉ

a nemes jótékonyágáról messze vidéken ismert urinő, a temerini nagybirtokosnő *Ujvidékfaludában három ház felépítését* vállalta el és e célra az *Ujvidéki Testgyakorló Körének* nála tiszteltetett küldetésének 1800 koronát adott át. A fenkölt gondolkodású és szívóságú urinő egyben kijelentette, hogy ezzel *önkéntes megadózatalását* nem tekinteli elintézettnak, hanem legközelebb tanácskozássra ül össze a Fernbach család, amely egy *egész utca* felépítésének költségeit fogja a hazafias cél oltárára helyezni.

Fernbach Antalné ezzel újabb ragyogó tanujelét adta, hogy minden közjótékonyági és hazafias mozgalomnál a nemeslelkű ada-

kozók névsorának legelején van és ott, hol sebeket kell gyógyítani, ott, hol áldozatokkal kell a hazafias készséget bizonyítani, ott, hol példát kell adni a nemesszívűségű, a Fernbach Antalné nevére és tekintélyes nagyszegű adományai sohasem hiányoznak.

A magyar történelem dicsőséges lapjai ezer és ezer tanúságot tesznek arról, hogy amikor hazának szüksége volt minden polgárának áldozatkészségére, a *magyar nő*, a magyar faj örök és büszke dicsőségére, mindenkor a helyén állott. *Dobó* Katica az egri vár fokán siet hazája segítségére. *Tisza* Ilona és a többi hősnője a magyar historiának férfi oldalán ragadnak fegyvert az ellenség kiverésére. Hány *Dobó* Katicát, *Tisza* Ilonát tud a mi vérel áztatott nagyszerű hőstettek tartalmazó történelmünk feisorolni!

Más alkatonnal, amikor a bajba került hazánknak anyagi segítségre volt szüksége, a *magyar nők* ékszerüket tették le a haza oltárára és áldozatkészségük sok tízezernyi harcós háborús költséget teremtettek elő.

A *magyar nő* nemes, hazafias szívéért megkülömböztetett tisztelet, glóriás nimbus veszi körül.

Mintha minden idők áldozatkészségét múlta felül az, amit a *magyar nők* a most dúló világháború borzalmai közben értebe öntött szobrot megérdemlő áldozatkészséggel mivelnek. A harcúterek és kórházak fehérruhás jótékonyszívű önkéntes ápolónőitől a nemes adakozók végtelen hosszu során át a *magyar nővel* lépten nyomon találkozunk. Az áldást hozó magyar föld megmivelésénél a magyar nőnek munkás kezeivel ép úgy, mint mindenütt, ahol a hazának a harcban álló hősök otthoni pótlásánál a *magyar erőre, a magyar szivre, a magyar akaratra* szüksége van.

És ha a magyarok istenének segítségével ezt az emberséget pusztító, öldöklő, irtó háborút a magyar fegyverek dicsőségével befejezzük és a magyar katonáknak minden idők legnagyobb hőseinek szobrot emelünk, nem szabad megelégednünk a *magyar nőkről*, ezeknek is égig nyúló emlék hirdesse szívük nemességét. A magyar anyák szültek, nevelték nagyra és oltották beléjük a rettenhetlen bátorság érzetét azokba a magyar hősökbe, akik előtt tisztelettel hajol meg az egész világ.

A *magyar nő* szobra a magyar nő áldozatkészségét, nemes szívét is örökítse meg. És ezen a szobron az egyik reliefképen helyet kell kapnia a magyar nő mintaképének: *Fernbach* Antalnénak is!

Tanuljon tőle a késői nemzedék is!

Az utazási igazolványok új rendje. Sándor János belügyminiszter csütörtökön rendeletet tett közzé, mely egészen újonnan szabályozza az utazási igazolványok ügyét. E szerint belső hadművelési területre, melyhez még ez idő szerint Ujvidék városa is tartozik, csupán az illetékes hadseregparancsnokság vagy hadtápparancsnokság engedelmével lehet lépni. A ki nem ujvidéki lakos Ujvidékre jönni vagy innét távozni akar, ezt csak úgy teheti, ha a 3. hadseregparancsnokság Politische Gruppe-jától (Tábori pósta-szám 211.) írásbeli engedélyt nyer. Helybeli lakosoknak az ujvidéki rendőrőrkapitányság állíthat ki 3 hónapnál nem hosszabb érvényű arcképes igazolványt, melynek kiállításáért két korona. A nagyfotosszerű rendelet hétfőn, e hó 20-ikán lép életbe.

Személyi hír. Gróf Serényi Béla v. b. t. t., a gróf Khuen-Héderváry kormány volt földmívelésügyi minisztere, több magasrangú katonai ismerőse látogatására csütörtökön este a gyorsvonattal Ujvidékre érkezett, s másnap éjjel Budapestre visszatutazott.

Az U. T. K. kárpáti napja. Az U. T. K. kárpáti napja, mely szeptember 5-éről elmaradt, szeptember 26-ikán fog megtartani. Az egyesület vezetése nagy előkészületeket tesz és a közönségnek nem mindennapi meglepetésekben lesz része.

Orvosi rendelőórák a munkásbiztosítóban. A munkásbiztosító pénztár rendelőintézetében a rendelő óra f. é. szeptember hó 20-tól (hétfőtől) kezdődőleg délelőtt 8—9 óráig lesz. Ez idő alatt rendelnek dr. Saly Mátyás és dr. Kármán János orvosok. Mindenki a jelzett idő alatt köteles a betegfelvételi lapjárt jelentkezni. Fekvő betegek d. e. 8—10 óráig rendelőintézetben s 10—12 óráig a pénztár hivatalos helyiségében jelenthetők be.

Lyon Lea ujvidéki premierje. Brody Sándor szenzációs nagy sikert aratott új drámája Lyon Lea alig tizenkét nappal a budapesti bemutatója után csütörtökön és pénteken kerül először színre Ujvidéken. A Füredi színtársulat nagy előkészületeket tesz a premierre, mely a jelek után ítéelve itt is szenzációsnak ígérkezik.

A színház heti műsora. Vasárnap d. u. *Cigány szerelem*, este *A bor*, hétfőn *Szibill*, kedden *Váljunk el!*, szerdán *Lengyelvér*, csütörtökön s pénteken *Lyon Lea*, szombaton *A böregér*.

Elhunyt zeneszerző. Báics Izidor az ujvidéki gör. kel. szerb főgimnázium 14 éven át volt zeneszaktanára csütörtökön délután 1 órakor élte 37. évében hosszas betegség után elhunyt. Báics Izidor mint zeneszerző jó hírnévének örvendett, s főleg meleg érzésű szerb népdalaival aratott maradandó sikereket. Halálát édes anyja, neje s két árvája gyászolja.

Kitüntetett ujvidéki cs. ndőr-százados. Egy igen érdemes és a kitüntetésre mindenképen rászolgált katonatisztet ért a királyi kegy: *Stolzenberg* Rudolf, m. kir. csendőrszázados, az ujvidéki csendőrszárny délcse parancsnoka az ellenség előtt tett kiváló és érdeműs szolgálatai elismerésül legfelsőbb királyi elismerésben részesült és egyidejűleg a *signum laudis* rendjellel tüntetett ki. *Stolzenberg* százados, aki társadalmunknak régi rokonszenves tagja, mindannyiuk ösztinte sajnálatára elhagyja városunkat. Fontos és egész embert igénylő új hivatás várt rá, amelyet, hogy legteljesebb sikerrel fog megoldani, kétségtelen lehet mindazok előtt, a kik az érdemes katonatisztet ismerik és becsülni megtanulták. Reméljük, hogy legközelebb a háború végétével ismét visszatér városunkba, ahonnan anyai tisztelőjének jókívánságai kísérli új állomáshelyére.

TÁRCA.

Három ember három ház.

Egy negyed évszázada annak, hogy a jótékonyaság szolgálatában úri kastélyban voltam. Akkor a „Jósziv” parancsolt az országban és ekkor megnyitott a nagyszentmiklósi Csekonics grófok kastélyja pazar fényével a közügynek is és magamiféle újság és versírófélekézől kézzel adtuk egymásnak ott a kilincset.

Most hogy egy negyed évszázad eltelté után a napokban a temerini úri kastélynak vendégei voltunk rövid másfél óra előtt megszöglend ez az egy negyed évszázad gyors patáival; látom amint Kronos lova fekevesztetten az akkori csendes világból a világháború fergetegébe belerohant. Tűzön, vizen, emberéletlen át gázol, szétverve mindent ami kíméletet nem ismerő lábnyomába kerül. Utána száguhdanak a háború iszonyatos furiái, amelyek szét dulták Kelet Poroszországot ép úgy mint a mi Kárpátjaink becsületesen felépített falvait.

S kicsoda rengeteg távolság a Csekonicsok palotájától — idáig a temerini kastélyig! Ki gondolt még akkor egy negyed századdal azelőtt arra, hogy a világháború már oly közel vándorog körülválik. Ki gondolt arra, hogy az ég azurján a vándormadarakkal embercsinálta repülőgépek fognak kovályogni — de ki gondolt arra, hogy ős Attila szittyá de maroknyi népe a germánokkal együtt rajta gázol majd az orosz szörnyetegen, — legyüri majd ezt a veszett fejedevad.

Ezek a gondolatok forogtak fejemben amikor gyönyörű napfényben kiél hajtottunk a teme-

rini úri kastély felé. A vigalmi bizottság elnöke nem kis ur, az U. T. K. sportegylet elnöke az is van olyan előkelő, az egyesület titkárja az sem kinevetni való magas állás, — amikor tehát ilyen három előkelőség egy kocsin ül tudatában annak, hogy most a kastélyba hajtanak ki Temerinbe, hogy ott a kastély urónek téglákat eladjanak, — akkor még a lovak büszkébben mennek, felemelik fejüket, ágaskodnak és amikor eszükbe jut, hogy most olyan urakat visznek, akik Kárpátfalvakat fognak felépíteni, akkor elég érdeme a kocsinak, hogy őket már tudniillik a lovakat és nem az urakat a megbokrosodástól vissza tudja tartani.

A gyengébbek kedveért említem meg, hogy az U. T. K. az Ujvidéki Testgyakorlók Körét jelenti. Megemlítem azt is, hogy ez a kör eltöklélte azt, hogy téglákat készít, amikből segíteni fogja felépíteni a muszkák által lerombolt falvakat. Ez a vályogvető munka nem is olyan könnyű amilyennek látszik. Nem kell hozzá más mint egy nyomda, színes papíros és magyar sziv. Mind a háromból tellett elég, — és így indult el a bizottság Temerinbe telve reménységgel, hogy jó üzletet fog csinálni, sikerül majd vagy 100 sor téglát eladni.

Ennek a téglárusításnak a történetét írom le azért, hogy valamikor egy negyed század múlva ismét visszatérhessek akár én akár más erre a témára történeti adatok alapján.

Látnia kell az akkori írónak, kicsoda lélek lakott ebben a sivar világban is a jobbokban, hogy a hazafias magyar érzés nem mint frázis lakott a lelkekben, hanem magával ragadta az embereket, megnyitotta a konyhó ajtaját éppúgy mint a palotáét és kiváltotta az emberek lelkéből a legemesebb érzelmeket. Mert az, hogy egy egyszerű sportegylet néhány hét alatt ezreket tud összeszedni fillérenként is, éppoly magasztos mint hogy válogatás nélkül szegény és gazdag tehetségéhez mérten leteszi hazafias áldozatkészségének filléreit. Mert hiszen nemcsak az alapítja meg a jótékonyaság mérvét hogy mennyit áldoz valaki, hanem az is, hogy azt hogyan adja.

Nos hát szebben alig lehet adni mint ahogyan a kastély urója öv, *Fernbach* Antalné három kárpáti házra valót adott nekünk! — nekünk? talán mégse nekünk, hanem azoknak a szegény háborukiverte hajléktaloknak, akik áldani fogják azt a nevet, amelyet a hála bizonyára oda fog írni a kis tűzhelyek egy-egy falára.

— Téglát jöttünk eladni a Nagyságos Asszonyok.

— Téglát? kérdezi meglepetten.

— Igenis téglát felel az egyesületi titkár fontoskodó arccal. Kitűnő téglát, finom téglát, sok téglát tetszik tudni igen sok téglát folytatja szellemesen az U. T. K. díszfeketébe öltözött elnöke.

— De kérem uraim — hiszen minek nekem a téglá. Ebben a kastélyban ki van építve minden, anyja a téglánk, hogy igazán nem tudnánk vele mit csinálni.

— De nagyságos asszonyunk — az egészen más fajta téglá. Ezt malter nélkül lehet összeragasztani méltóztatik látni itt van, — és ezzel kivész a titkár im egy csomó kék cédulát piros cédulát, ilyen cédulát olyan cédulát, — és miközben egymásra néznek a bizottsági feketébe öltözött ur — az urnő felkel helyéről és határozatlan kijelenti, hogy nem vesz téglát!

Es ott ülnek leforrázva a bizottsági tag urak, mintha elfelejtették volna az egyszereget is. Lehetséges az, hogy egy Fernbach nem vesz téglát? — Lehetséges az, hogy a bácskai nábobné ki tudja mondani ezt a szót? Pedig hát kimondotta.

Téglát nem veszek, hanem házát kínálnának, azt vennék! Most kezdődött csak azután a hadd el hadd. Téglát nem veszek, hanem házát! Nos hát titkár ur van-e háza eladó?

Az a bizonyos macska, amely a menydörgésre széthuzza az ábrázatot nem vághatott olyan elcsudálkozott képet, mint amilyent a titkár ur vágott. Kapkodott összes zsebeiben ide-oda nézve, hogy nincs-e valamelyik zsebében egy eladó ház. De, ki hord magával egy házat? Pláne kár páti házat!

Nos hát ne jöjjön zavarba kedves titkár ur folytatja az urnő: én veszek maguktól kárpáti házat, hogy adják darabját?

— 600 korona nagyságos asszonyom!

— *Ahány ember anyi ház!*

Es miután önkök három vannak, mindegyiktől veszek egy házat. Be sem várva az ajánlat elfogadását — már ott feküdt a vételár az asztalon: kerek 1800 korona.

Es az egész jogügylet három perc alatt jött létre, — gyorsan, természetesen és szépen. Mert azon egyáltalán senki se fog csodálkozni, hogy a ház urnője ilyen adománnyal járult hozzá a Kárpátok felépítéséhez, — de mi soha sem fogjuk elfelejteni, hogy hogyan adta azt, milyen szívesen, milyen szépen és igazán milyen előkelően!

A 25 év meséje megújult. A Csekonicsok kastélyában is körüljárnam, kicsoda más világ volt az es milyen a mostani.

A temerini kastély pompája sem sokkal kisebb. Sőt amit itt fedeztem fel az igazán megérdemli a szót. A nagyszony leánya, a mi főispánunk felesége saját készítette festményeinek a galériáját kell itt végig nézni! Amatőr festészetben, hiszen ilyen talán nincs is. A festészet nem tűri a közepszerűséget — az vagy jó vagy semmilyen. Már pedig gyönyörűn gyönyörűbb képei vannak ott a méltóságos asszonyok!

Ebben a millióban újult fel lelki szemeim előtt a 25 év meséje — és egy újabb mesében voltam benne, mert nem tudok szöveget elgondolni, mint azt, amikor a művészet szeretete és a jótékonyaság gyakorlása együtt jár.

Ezért vagyok hálás azért a másfél óráért, amelyet ott töltöttem — azok nevében is akiket ez a kirándulásunk hajlékhoz juttatott.

Dr. Csillag Károly.

Felelős szerkesztő és kiadó:
dr. Königstättler Ottó.

5766. sz.
kpt. 1915.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré teszem, hogy a hadtáptőparancsnokság az utakon való közlekedésre nézve következőleg rendelkezett:

Ugy Magyarország, mint Ausztria területén és a cs. és kir. katonai igazgatás alatt álló területen elvileg balra kell hajtani (menetelni) balra kitérni és jobbra elkerülni.

A más területeken való együtt működésnél a parancsnokság olyképp határoz, hogy a német kötelékben (hadi hadseregcsoporthoz) álló osztrák és magyar alakulatok jobbra, az osztrák és magyar kötelékben (hadi vagy hadseregcsoporthoz) lévő német alakulatok pedig balra hajtanak (menetelnek).

Ujvidék, sz. kir. város rendőrfőkapitányi hivatala, 1915 évi szeptember hó 13-án.

Payerle
rendőrfőkapitány.

26086. szám.
kig. 1915.

Hirdetmény.

Az 1886. évi XXI. t. c. 25. §-a értelmében ezennel közhírré tétetik, hogy a legtöbb adót fizetők névjegyzékét tartalmazó hivatalos kimutatás folyó évi szeptember hó 20-ától, szeptember hó 28-áig bezárólag a városi jegyzői hivatalban a hivatalos órák alatt betekinthető és hogy az érdekelteknek szabadságukban áll felszólamlásaikat a névjegyzék ellen tenni.

Továbbá közhírré tétetik, hogy a legtöbb adót fizető bizottsági tagok névjegyzékének összeállításával megbízott igazoló választmány nyilvános ülését folyó évi szeptember hó 30. napján délután 5 órakor a városház kis tanácstermében fogja megtartani.

Együttal az idézett törvény 27. §-a értelmében felhivatnak mindazok, kik a 26-ik §. kedvezményét: az államodó kétszeres beszámítását illetőleg igénybe venni kívánják, hogy az igazoló választmány előtt szóval vagy írásban jelentkezzenek és jogosultságukat igazolják annyival is inkább mivel ellenesetben az adó kétszeres beszámításának kedvezménytől ezen alkalomra elesnek.

Ujvidék, szab. kir. város tanácsa, 1915. évi szeptember hó 15-én.

Profuma Béla s. k.
polgármester.

5143. sz.
kpt. 1915.

Hirdetmény.

A cs. és kir. várparancsnokságnak 11841/915. sz. utasításán felhívom mindasókat, akiknél drót lefoglalatott, a lefoglalt drót mennyiséget 8 nap alatt a városi udvarba (Ormény-ut mentén) szállítsák be.

Ujvidék sz. kir. város rendőrfőkapitányi hivatala, 1915. évi szeptember hó 10-én.

Payerle
főkapitány.

564. sz. 1915 végrh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ujvidéki kir. járásbírósnak 1914. évi Sp. IV. 416. sz. végzése következtében dr. Belohorszky János ügyvéd által képviselt ifju Weisz Ferenc javára 633 kor. 32 fill. s jár. erejéig 1915. évi június hó 16-án foganatosított kielégítés végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 895 koronára becsült ingóságok, u. m. bolti berendezés, női kalapok, kalap dobozok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek az ujvidéki kir. járásbírósg 1915. évi B. K. 312. számú végzése folytán 633 kor. 32 fill. tőkekövetelés, ennek 1914. évi aug. hó 1-ső napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 160 kor. 50 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig, Ujvidéken, Kossuth Lajos-utca 28. szám a. leendő megtartására 1915. évi szept. 25. napjának d. e. 10 ó. határidőül kitézetik és ahoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX: t. c. 107. és 108. §-ai értelmében középszízfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfogadni adtni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Ujvidék, 1915. évi szept. hó 15.
Horváth
kir. bír. végrehajtó

25551. sz.
kig. 1915.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy a m. kir. belügyminiszterium 88185/1915. B. M. számú körrendeletében nyert felhatalmazás alapján az égetett szeszes italok kimérésével és kismértékben való elárusításával foglalkozó üzletekben, ezeknek az italoknak kimérését és kismértékben való elárusítását ott, ahol azt a hadviselés érdeke feltétlenül megköveteli, az illetékes katonai parancsnokság megkeresésére, meghatározott időre, részben vagy egészben betilhatom.

Együttal figyelmeztetem érdekelteket arra, hogy azok ellen a kik az esetleges intézkedéseimmel szemben vétének, az 1899. évi XXV. t. c. 30. § 2. pontjában ütköző kihágás miatt a tényállás fel fog vétetni és az idézett t. c. 31. § alapján hozandó véghatározatban a pénzbüntetésben való elmarasztalás mellett, tőlük a kimérési illetőleg a kismértékbeni elárusítási engedély is el fog vonatni.

Ujvidék szab. kir. város tanácsa, 1915. évi szeptember hó 4-napján.

Profuma Béla
polgármester.

Pk. 1152 szám. 1915.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kir. járásbírósgati az 1881. évi LX t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ujvidéki kir. járásbírósnak 1915. évi 373/915. számú végzése következtében dr. Szentiványi Armin ujvidéki ügyvéd által képviselt Wagner testvérek és Bauer Gyula ujvidéki bej. cég javára 394 K 98 f. és 39 K 30 f. és jár. erejéig 1915. évi július hó 13-án foganatosított együttes végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 1205 K 30 fillére becsült következő ingóságok, u. m. 1 hordó 548.3 lit. pálinkával 1 tele a 1 K, — 1 hordó 591 l. üres, — 1 hordó 548 l. üres, — 12 drb. kocsmái asztal a 2 K, 33 drb. tonet-szék a 3 K, 26 drb. kerti fa szék a 2 K, 2 ruhaszekreny puha fa floderozott a 30 K, 2 drb. ágy puha fa floderozott a 20 K, 4 párna tollal a 10 K, nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a szabályai kir. járásbírósgati 1915. évi Pk. 1152-915. számú végzése folytán 394 K 98 fill. és 39 K. 30 f. tőkekövetelés ennek 1915. évi január hó 23 napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 91 K 80 f. és 7 koronában biróilag már megállapított költségek erejéig, Sajkásgyörgyön leendő megtartására 1915. évi szeptember 25-ik napjának d. e. 8 óraja határidőül kitézetik és ahoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében középszízfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fogadni adtni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Zsablyán, 1915. évi augusztus hó 31. napján.

Dr. Bogdán Elek s. k.
kir. jbiró.

ad. 5640 sz.
kapt. 1915.

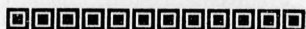
Hirdetmény.

A város területén folyó hó folyamán egy gazdtalan tehén találatot.

Igazolt tulajdonosa annak átvétele végett a petrovaradini „Festungsverpflugs-magazin“-nál jelentkezze.

Ujvidék, sz. kir. város rendőrfőkapitányi hivatala, 1915. évi szeptember hó 13-án.

Vésey Elek
főkapitány.

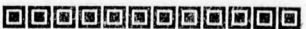

Lakás

kerestetik.

Egy szoba, előszoba,
istálló és kocsiszin
bérbe kerestetik.

Bővebb felvilágosítást a kiadó-
hivatalban.

1916. május 1-től

kiadó a

KÖZPONTI NITEL-

INTÉZET házában levő 5

szobás modern urf lakás.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Buza-tér 5. szám.

ÉRTESÍTÉS.

Ezennel értesítjük a n. é. közönséget, miszerint a 34-ik m. kir. szab. osztálysorsjáték felüggesztett huzásai a Magy. kir. Pénzügyminiszterium rendelete alapján folytatódnak az 5-ik osztály huzásai

f. évi október hó 7-én és 8-án

fognak megtartani.

Tudatjuk igen tisztelt sorsjegyvásárlóinkkal, hogy az V-ik osztály sorsjegyek folyó hó 21-től kezdve üzlethelyiségünkben rendelkezésre állanak.

VIG ÉS KATONA BANKHÁZ
UJVIDEK, KOSSUTH LAJOS UTCA 46—48.

Az osztálysorsjáték ujvidéki főelárusítói.

Sorsjegyeket az 5-ik osztályhoz ajánlunk vételre:
Egész sorsjegy ára K 136—
Fél " " 68—
Negyed " " 34—
Nyolcad " " 17—